

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Remissyttrande avseende promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29)

Ert diarienummer: S2024/02055

Förvaltningsrätten har, utifrån de utgångspunkter domstolen har att beakta, inget att erinra mot förslaget i sak. Förvaltningsrätten vill emellertid lämna följande synpunkter på innehållet.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. En ny socialtjänstlag förväntas träda i kraft innan detta datum. Förvaltningsrätten noterar att reglerna ska harmonisera med varandra och att det saknas särskilda överväganden med anledning av denna fråga.

Den föreslagna paragrafen 4 kap. 4 a § anger att krav på att delta i aktiviteter får ställas även innan personen *har fått försörjningsstöd i två månader*. Vidare i föreslagna 4 kap. 4 b § anges att om den enskilde ännu inte har fått försörjningsstöd *i två sammanhängande månader* får kravet på aktivitet vara lägre. Förvaltningsrätten önskar ett tydliggörande kring varför ordalydelsen skiljer sig åt, om det är en skillnad och vad skillnaden mellan dessa är. Vidare noterar förvaltningsrätten att det finns en oklarhet kring när tvåmånadersperioden inleds och när det går från att vara frivilligt till obligatoriskt för nämnden att tillhandahålla aktiviteter för den enskilde. Exempelvis inträder tidpunkten när den enskilde har mottagit beslutet för månad två eller när perioden för försörjningsstöd påbörjas för månad två? Förvaltningsrätten önskar ett tydliggörande avseende detta.

Av föreslagna 4 kap. 4 c § framgår att det i planen ska avsättas rimlig tid för att söka arbeten. Förvaltningsrätten konstaterar att kravet på aktivitet även ställs på personer som inte anses ha arbetsförmåga. Den föreslagna formuleringen innebär att även personer utan arbetsförmåga ska ha tid avsatta i sin plan för att söka arbete. Förvaltningsrätten ställer sig därför frågande till om detta krav även ska omfatta personer med dokumenterad arbetsoförmåga.

Av avsnitt 7.14.2 i promemorian framgår att beslut om deltagande i insatser enligt aktivitetskravet inte ska kunna överklagas separat, liksom inte heller beslut om insatsernas innehåll och vidare att den upprättade planen som anges i 4 kap. 4 c § inte heller kommer att vara överklagbar. Förvaltningsrätten noterar dock att det indirekt kan bli fråga om en bedömning av den upprättade planen och de anvisade insatserna via bedömningen av godtagbara skäl (4 kap. 5 §). I dylika fall kommer förvaltningsrätten att bedöma den enskildes förmåga att delta i förhållande till den beslutade planen, vilket ställer stora krav på individualisering av upprättade planer och bedömningen av den enskildes förmågor.

I promemorian föreslås att personer som deltar i insatser inom aktivitetskravet i vissa fall likställs med arbetstagare och omfattas av vissa delar i arbetsmiljölagen samt socialförsäkringsbalken. Förvaltningsrätten noterar att övervägandena i denna del är kort hållna och önskar ytterligare överväganden kring om personerna kan omfattas av andra försäkringsskydd vid deltagande i aktiviteter enligt aktivitetskravet (se avsnitt 7.9).

Förvaltningsrätten gör vidare bedömningen att alternativförslaget, där personer med aktiviteter genom Arbetsförmedlingen undantas torde dels vara enklare att tillämpa, dels skapa en tydlighet och förutsebarhet i rättstillämpningen jämfört med grundförslaget.

Förvaltningsrätten konstaterar avslutningsvis att promemorian inte har beaktat vilka konsekvenser förslaget har för domstolarna.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Ronny Idstrand efter föredragning av förvaltningsrättsnotarien Felicia Brandt.

Förvaltningsrättsfiskalen Matilda Jerlvall har deltagit i beredningen.

Ronny Idstrand

Chefsrådman